

LearnIn Emergency Manual for Teachers

LearnIn – παιδαγωγικό μοντέλο αναφοράς

Περιεχόμενα

LearnIn παιδαγωγικό μοντέλο αναφοράς

Επισκόπηση

Έννοια της «μάθησης» ως δραστηριότητας

Έννοια του «Υποκειμένου / ενεργού προσώπου» - Ποιος;

Έννοια της «Ικανότητας» - Γιατί;

Έννοια του «Πεδίου Γνώσης» - Τι;

Έννοια του «Πλαισίου» - Πού;

Έννοια των «Εργαλείων» - Πώς;

Η δομή του Οδηγού

LearnIn – παιδαγωγικό μοντέλο αναφοράς

Επισκόπηση

Το μοντέλο αναφοράς LearnIn παρέχει το πλαίσιο για την κατανόηση των πιο σημαντικών σχέσεων μεταξύ των υποκειμένων / ενεργών ατόμων, των δραστηριοτήτων, των συστημάτων και των διαδικασιών που σχετίζονται με την υποστήριξη της μάθησης σε ένα δεδομένο περιβάλλον. Επιδιώκει την ανάπτυξη μιας κοινής κατανόησης των βασικών εννοιών και να διευκολύνει την επικοινωνία, τη μάθηση και την ανάπτυξη λύσεων σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Το μοντέλο αναφοράς εξηγεί το υποκείμενο εννοιολογικό πλαίσιο σε μη ειδικούς. Προωθεί την κατανόηση ενός συνόλου προβλημάτων που σχετίζονται με την εύρεση καλών λύσεων, αλλά δεν προκαθορίζει συγκεκριμένη λύση σε αυτά τα προβλήματα. Το μοντέλο αναφοράς LearnIn είναι αρκετά ευέλικτο ώστε να εφαρμόζεται σε διαφορετικά περιβάλλοντα και δεν κάνει υποθέσεις σχετικά με την τεχνολογία ή τις πλατφόρμες. Οι περισσότερες από τις βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται στο μοντέλο αναφοράς LearnIn έχουν εισαχθεί ήδη στο UNICEF – Θεματικές Ενότητες Εκπαίδευσης Εκπαιδευτ(ικ)ών στη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση.

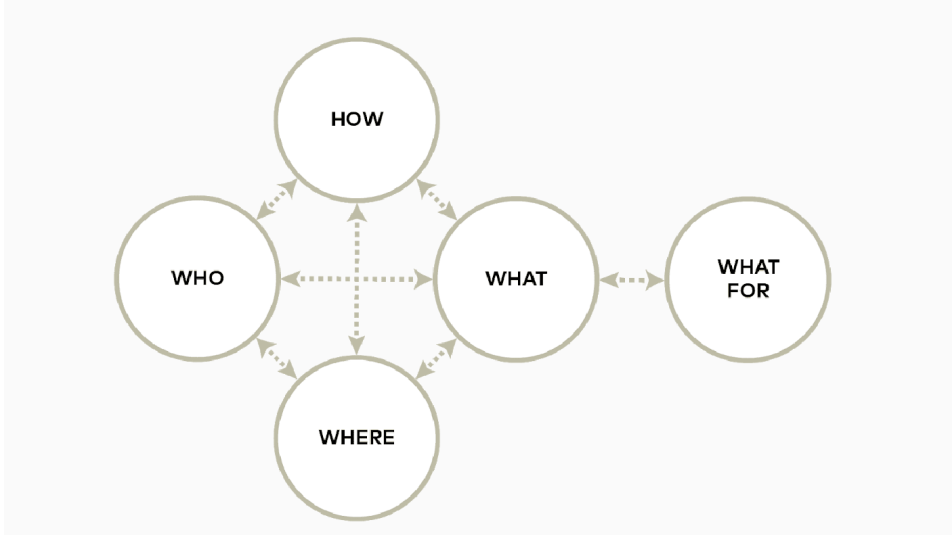
Η παροχή εκπαίδευσης κατά την περίοδο του COVID -19 απαιτεί: (1) μια συντονισμένη απάντηση με έμφαση στη διευκόλυνση δράσεων για να διασφαλιστεί ότι αντιμετωπίζονται οι ανάγκες όλων όσων πλήττονται και (2) άμεσες ενέργειες των εκπαιδευτικών, ακόμη και αν τα εκπαιδευτικά συστήματα δεν είναι ακόμη έτοιμα. Οι κοινωνίες-κοινότητες (τα Υπουργεία Παιδείας ως αντιπροσωπευτική μορφή κοινωνίας-κοινότητας) ιδρύουν, παρέχουν, οργανώνουν και παρακολουθούν την εκπαίδευση και, μέσα σε αυτό το πλαίσιο, τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί πραγματοποιούν την καθημερινή τους εργασία. Σε περιόδους κρίσης, οι κυβερνήσεις μπορεί να μην είναι σε θέση ή σκόπιμα να αποφασίσουν να μην διατηρήσουν τα σχολεία εν λειτουργία. Αυτό το εγχειρίδιο επιδιώκει να βοηθήσει μεμονωμένους δασκάλους καθώς και ομάδες εκπαιδευτικών να επικοινωνήσουν με τους μαθητές και τους γονείς τους, χωρίς να περιμένουν μια συντονισμένη ανάπτυξη ενός εναλλακτικού ψηφιακού ή παράλληλου συστήματος εκπαίδευσης που δεν βασίζεται στη φυσική παρουσία και επαφή. Υπάρχει ανάγκη να ενδυναμωθούν οι εκπαιδευτικοί να ξεκινήσουν τη μάθηση το συντομότερο δυνατό, αλλά με τη δυνατότητα συντονισμού και συγχρονισμού νέων πρακτικών.

Το εγχειρίδιο παρέχει υποστήριξη για το σχεδιασμό, την εφαρμογή και τον αναστοχασμό σχετικά με δράσεις εκπαιδευτικών που σχετίζονται με συγκεκριμένες καταστάσεις γύρω από την κρίση του COVID -19, και έχει σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση ζητημάτων που θα παραμείνουν μετά την κρίση. Βασίζεται σε ένα κοινό πλαίσιο για να βοηθήσει στη μετατροπή της γνώσης που εκφράζεται εδώ σε δραστηριότητες σε διαφορετικά πλαίσια και καταστάσεις. Υπάρχει τώρα ως περίγραμμα βασικών ζητημάτων και θα επαναδιατυπώνεται με βάση τις εμπειρίες από τις διαφορετικές χώρες.

Οι έννοιες και η οργάνωση των πληροφοριών που χρησιμοποιούνται για αυτό το εγχειρίδιο ευθυγραμμίζονται με τις θεματικές ενότητες του προγράμματος Εκπαίδευσης Εκπαιδευτ(ικ)ών για τη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση της UNICEF. Για περαιτέρω μελέτη, ίσως θελήσετε να συμβουλευθείτε την Εισαγωγική Ενότητα για να μάθετε περισσότερα σχετικά με το ιστορικό και το περιεχόμενο των εννοιών.

Η έννοια της μάθησης ως δραστηριότητας

Η εκμάθηση νοείται ως δραστηριότητα: Τα υποκείμενα δράσης (το "ΠΟΙΟΣ") εμπλέκονται σε έναν τομέα γνώσης (το "ΤΙ"), για να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της ικανότητάς τους (το "ΓΙΑΤΙ") να ενεργούν με επιτυχία σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο (το «ΠΟΥ»), χρησιμοποιώντας τα πιο αποτελεσματικά νοητικά, φυσικά ή τεχνολογικά εργαλεία (το «ΠΩΣ»).

Η μάθηση συμβαίνει όταν η δραστηριότητα οδηγεί σε μετασχηματισμό ενός από τα δρώντα υποκείμενα (π.χ. αντίληψη ταυτότητας, πεποιθήσεις, στάσεις), το πεδίο γνώσης (π.χ. κατανόηση των προβλημάτων, εννοιολογική γνώση κ.λπ.), το πλαίσιο (ικανότητα να λειτουργούν αποτελεσματικά σε διαφορετικά κοινωνικά και φυσικά περιβάλλοντα) ή τα εργαλεία (π.χ. δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, μαθησιακές στρατηγικές, νοητικά μοντέλα). Αυτός ο μετασχηματισμός θα πρέπει να προσανατολίζεται στο να καταστήσει τα δρώντα υποκείμενα αποτελεσματικούς επιλυτές προβλημάτων στον πραγματικό κόσμο - για να επιτύχουν μια πιο ικανοποιητική, υπεύθυνη και ενδυναμωμένη ζωή.

Γενικά, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στους "τομείς γνώσης" (στοιχεία περιεχομένου ενός προγράμματος σπουδών, μαθήματα όπως μαθηματικά, θέματα ή πεδία) και σε εργαλεία (έντυπα φύλλα εργασίας, εγχειρίδια, ψηφιακά μονοπάτια μάθησης). Όμως, στο βαθμό που ο τομέας της γνώσης και τα προτεινόμενα εργαλεία δεν ευθυγραμμιστούν με τα δρώντα υποκείμενα (δάσκαλος, εκπαιδευτικός εκπαιδευτικών, γονέας), με τον σκοπό ή τους μακροπρόθεσμους μαθησιακούς στόχους και με το συγκεκριμένο κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον ή πλαίσιο, είναι απίθανο η μάθηση να οδηγήσει σε έναν βιώσιμο μετασχηματισμό στάσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων - και τελικά στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων των δρώντων υποκειμένων.

Σε αυτό το Εγχειρίδιο, οι μαθητές είναι η κύρια εστίαση, όχι οι τομείς γνώσης ή τα εργαλεία. Το «Δικαίωμα στην Εκπαίδευση» νοείται ως «Δικαίωμα στην Μάθηση» - ακόμη και κατά την απουσία τυπικής εκπαίδευσης. Το εγχειρίδιο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς με τυπική ή άτυπη εμπειρία διδασκαλίας, υψηλής ειδίκευσης ή με περιορισμένα τυπικά προσόντα. Τα τρία μέρη αυτού του εγχειριδίου ανταποκρίνονται στις τρεις φάσεις της εκπαιδευτικής κρίσης που σχετίζεται με τον COVID-19. Κάθε μέρος ακολουθεί την ίδια δομή: (1) «Ανάλυση κατάστασης», ώστε να αναπτυχθεί μια κοινή κατανόηση, (2) «Βασικά ζητήματα και ερωτήσεις» που πρέπει να κατανοηθούν και να αντιμετωπιστούν

και (3) «Ανταπόκριση στις προκλήσεις» για την ανάπτυξη καλών πρακτικών για αντιμετώπιση βασικών ζητημάτων.

Η κοινότητα LearnIn εμπλέκει τους εκπαιδευτικούς ως μανθάνοντες ώστε να παρέχουν ενεργή γνώση. Η ενεργή γνώση σημαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν άμεσα αυτά που μαθαίνουν για να βοηθήσουν στην επίλυση προβλημάτων του «πραγματικού κόσμου». Έχουμε επίγνωση του γεγονότος ότι οι εκπαιδευτικοί μπορεί να έχουν διαφορετικές παραδοχές σε σχέση το τι είναι η «μάθηση» και ενδέχεται να μην είναι πάντοτε εξοικειωμένοι με τις έννοιες των «ενεργών μαθητών» ή των «κονστροκτιβιστικών» προσεγγίσεων στη μάθηση. Εργαζόμαστε με τις ακόλουθες μεταφορές σε σχέση με τη μάθηση, για να διευκρινίσουμε αυτό το ζήτημα: (1) η μάθηση ως απόκτηση γνώσης (εστίαση στο ΤΙ ΚΑΙ ΠΩΣ), (2) η μάθηση ως ανταλλαγή γνώσεων (εστίαση σε ΤΙ ΚΑΙ ΠΟΥ), και (3) η μάθηση ως δημιουργία γνώσης (εστίαση σε ΤΙ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ).

Έννοια του «Υποκειμένου - Δρώντος» - Ποιος

Η παιδαγωγική LearnIn επικεντρώνεται στη μάθηση ως δραστηριότητα και, επομένως, βλέπει τον μαθητή ως ενεργό παράγοντα / ενεργό άτομο. Ο δρων είναι το άτομο που μαθαίνει, ενώ ο όρος μπορεί επίσης να αναφέρεται σε μια ομάδα ανθρώπων. Η ουσιαστική μάθηση καλύπτει τις ανάγκες των μαθητών, λαμβάνει υπόψη τις εμπειρίες, τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντά τους. Οι μαθητές πρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση στη γνώση, να συμμετάσχουν σε διαδικασίες ανταλλαγής γνώσεων και να επιτύχουν έναν μετασχηματισμό των μαθησιακών ικανοτήτων (πρόσβαση, συμμετοχή και επίτευγμα) για να τις διατηρήσουν μέσω της διά βίου μάθησης. Ενώ ο απώτερος στόχος του LearnIn είναι η βελτίωση της μάθησης όλων των παιδιών και των νέων, πρωταρχικός στόχος του είναι η ανάπτυξη της ικανότητας των εκπαιδευτικών να ξεκινήσουν, να καθοδηγήσουν και να αξιολογήσουν τη μάθηση για όλους τους μαθητές.

Οι εκπαιδευτικοί είναι οι κύριοι δρώντες για τη διευκόλυνση της μάθησης των παιδιών σε χώρους τυπικής εκπαίδευσης, όπως τα δημόσια σχολεία. Ο όρος «εκπαιδευτικός» χρησιμοποιείται για να αναφέρεται σε οποιοδήποτε άτομο σε «ρόλο διδασκαλίας» ή σε οποιοδήποτε άτομο έχει εντολή ή επιθυμεί να υποστηρίξει τη μάθηση παιδιών και νέων, με ή χωρίς επίσημη εκπαίδευση. Ισχύει επίσης για γονείς ή φροντιστές που επιδρούν στην ανάπτυξη και τη μάθηση των παιδιών. Τα δρώντα υποκείμενα που εργάζονται σε υπουργεία, πανεπιστήμια ή ΜΚΟ έχουν έμμεσο αντίκτυπο στη μάθηση των παιδιών, για παράδειγμα με το σχεδιασμό νέου προγράμματος σπουδών, την εισαγωγή εθνικών προγραμμάτων αξιολόγησης ή τη χρηματοδότηση δράσεων ανάπτυξης των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών.

Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν παραδοσιακά τον εαυτό τους ως ανεξάρτητους δρώντες με σημαντική αυτονομία τουλάχιστον στις τάξεις τους. Σε πολλές χώρες, οι εκπαιδευτικοί εργάζονται μεμονωμένα και δεν είναι συνηθισμένοι σε συνεργατικές πρακτικές σε τάξεις, σχόλια από ομότιμους ή σε δραστηριότητες ανάπτυξης ομάδων. Ένα σχολικό σύστημα με μια παραδοσιακή προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, μπορεί να οδηγήσει σε αποστασιοποίηση των δασκάλων, και κατά συνέπεια και των μαθητών. Μόνο οι εκπαιδευτικοί που έχουν την αίσθηση της ατομικής και συλλογικής αυτο-αποτελεσματικότητας μπορούν να εξερευνήσουν νέες προσεγγίσεις και πρακτικές και να γίνουν παράγοντες αλλαγής.

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση ζητημάτων όπως η καταπολέμηση του αποκλεισμού ή η επίτευξη εξισορρόπησης ευκαιριών για όλα τα παιδιά σε μια κοινότητα απαιτεί στενή συνεργασία και συντονισμένες δράσεις διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων σε οργανισμούς και τομείς (π.χ. υγεία, εκπαίδευση, κοινωνική πολιτική). Οι ομάδες, οι ομάδες εργασίας ή οι κοινότητες πρακτικής πρέπει να επιτύχουν συλλογική αυτο-αποτελεσματικότητα, αντί να είναι παθητικοί εφαρμοστές των πολιτικών, κανονισμών και διοικητικών διαδικασιών. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναλάβουν μια «νοοτροπία ανάπτυξης» για να βοηθήσουν τους μαθητές τους να γίνουν ενεργοί μαθητές. Η μάθηση σχετίζεται με το να κοιτάξουμε στο μέλλον για να εξερευνήσουμε ταλέντα, ευκαιρίες μάθησης και νέες στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων - αντί να κοιτάξουμε στο παρελθόν για να ταξινομήσουμε τα παιδιά σε επίπεδα επιτευγμάτων με βάση αποκλειστικά τα αποτελέσματα των εξεταστικών δοκιμασιών.

Η κοινότητα LearnIn καλλιεργεί την ταυτότητα των δασκάλων, τις δεξιότητες και τις ικανότητες των εκπαιδευτικών και επιδιώκει να ενισχύσει την προσωπική καθώς και τη συλλογική πρακτική των

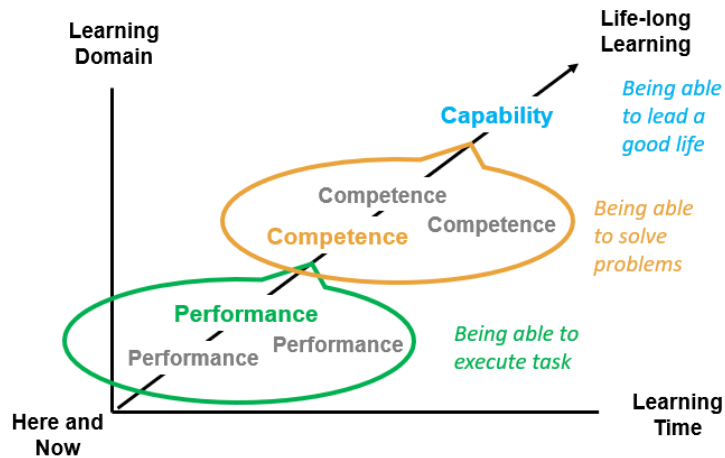
εκπαιδευτικών και μια αίσθηση αυτο-αποτελεσματικότητας. Το LearnIn δεν παρέχει έτοιμες λύσεις, αντίθετα, βασίζεται στην προϋπόθεση ότι μόνο λύσεις που ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τα δυνατά σημεία όλων των εμπλεκόμενων θα είναι τελικά βιώσιμες. Το LearnIn επιδιώκει να επιτύχει όχι μόνο τη μάθηση ως απόκτηση γνώσης, αλλά και τη μάθηση που μεταμορφώνει και επεκτείνει τη νοοτροπία των δρώντων υποκειμένων, την ικανότητα να μαθαίνουν και την ικανότητα συντονισμού δράσεων που σχετίζονται με την Παιδαγωγική, την Εκπαιδευτική Τεχνολογία και την Πολιτική και Διοίκηση για να ξεπεράσουν τα μαθησιακά εμπόδια. Το LearnIn βοηθά στη δημιουργία ευκαιριών όπου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βιώσουν την «εκτεταμένη μάθηση» ως αποτέλεσμα της αποτελεσματικής συνεργασίας με τους συναδέλφους τους για να βοηθήσουν στην ανάπτυξη και το μετασχηματισμό των δικών τους πρακτικών.

Έννοια της «Δυνατότητας» - Γιατί;

Η δυνατότητα είναι η ποιότητα του να είναι κανείς σε θέση από κάθε άποψη να ζήσει μια καλή ζωή. Η επίτευξη της δυνατότητας είναι τελικά αυτό που επιδιώκει η διά βίου μάθηση, για ό, τι ζουν και μαθαίνουν οι άνθρωποι. Η έννοια της «δυνατότητας» συνθέτει τις κερτημένες ικανότητες, την αίσθηση της ενεργοποίησης ή της δημιουργίας, την ικανότητα χρήσης των διαθέσιμων πόρων, την υπέρβαση των εμποδίων και την εμπειρία όχι μόνο της ικανότητας, αλλά και της προσωπικής αυτονομίας και του κοινωνικού ανήκειν. Η ικανότητα είναι η ποιότητα του να είναι κανείς σε θέση να επιλύει συγκεκριμένα προβλήματα ή να αντιμετωπίζει τα ζητήματα που χρειάζεται να διαχειριστεί. Το να γίνεται κανείς ικανός σημαίνει απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και προδιαθέσεων που θεωρούνται σημαντικές για να είναι αποτελεσματικός όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και εξέλιξη. Η απόδοση είναι η ποιότητα της ικανότητας εκτέλεσης μιας συγκεκριμένης εργασίας ή δραστηριότητας.

Τελικά, το εθνικό πρόγραμμα σπουδών στοχεύει στην επίτευξη δυνατοτήτων, που περιγράφονται μέσω μακροπρόθεσμων στόχων της εκπαίδευσης με τρόπους που ευθυγραμμίζονται με την κοινωνία, τον πολιτισμό, την οικονομία, τη θρησκεία και τη γλώσσα του έθνους (για να αναφέρουμε μόνο μερικά). Αυτές οι αφηρημένες προσδοκίες από τους μελλοντικούς πολίτες εκφράζονται βάσει ικανοτήτων (στην πλειοψηφία των σημερινών προγραμμάτων σπουδών) ή βάσει περιεχομένου, αναμενόμενων συμπεριφορών ή δεξιοτήτων. Στα προγράμματα σπουδών βάσει ικανοτήτων, οι ικανότητες λειτουργούν μέσω παρατηρήσιμων και μετρήσιμων επιδόσεων. Η απόδοση σε μια συγκεκριμένη εργασία μπορεί ή όχι να είναι έγκυρος δείκτης ικανότητας.

Παραδοσιακά, οι δάσκαλοι και οι γονείς πιστεύουν ή οδηγούνται να πιστεύουν ότι η απόδοση προβλέπει αξιόπιστα ή αποδεικνύει την ικανότητα και ότι μόνο τα παιδιά που επιτυγχάνουν υψηλά επίπεδα απόδοσης θα είναι μια μέρα ικανοί πολίτες. Τα παιδιά και οι νέοι που δεν μπορούν να εκτελέσουν δραστηριότητες ή εργασίες ακριβώς όπως ορίζονται από τους δασκάλους, θεωρούνται αποτυχημένοι. Οι δάσκαλοι και άλλοι εκπαιδευτικοί μπορεί να έχουν την άποψη ότι μόνο οι μαθητές υψηλής απόδοσης μπορούν να είναι αποτελεσματικοί μαθητές. Κατά συνέπεια, η υποστήριξη της αυτονομίας και η κοινωνική ένταξη παραμελούνται, επειδή η σημασία της ικανότητας αυτορρύθμισης, λήψης θετικών αποφάσεων και επιτυχημένης αλληλεπίδρασης με άλλους υποτιμώνται. Περιορίζοντας το πρόγραμμα σπουδών και αυξάνοντας τον έλεγχο η μάθηση μειώνεται παρά ενισχύεται. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί στρέφονται στο παρελθόν για να εξηγήσουν την αποτυχία των μαθητών αντί να προσβλέπουν στην ανάπτυξη εξατομικευμένων διαδρομών προς την δυνατότητα. Ο καθορισμός στόχων καθοδηγείται από τις χαμηλές προσδοκίες των δασκάλων και όχι από το όραμα μιας καλής ζωής.

Το LearnIn επικεντρώνεται στις ικανότητες και το πώς διαφορετικές ικανότητες ενοποιούνται για να ενισχύσουν την δυνατότητα να ζήσει κανείς μια καλή ζωή ως δάσκαλος, μαθητής ή γονέας. Το LearnIn βασίζεται στην παραδοχή ότι δεν υπάρχει μία προκαθορισμένη διαδρομή για να γίνει κάποιος ικανός. Και ότι μερικές φορές κάνοντας λάθη ή διακόπτοντας τις συζητήσεις επιταχύνεται η μάθηση περισσότερο από την καλή συμπεριφορά και την αναμενόμενη απόδοση. Επειδή μια καλή ζωή εξαρτάται επίσης από τις σχέσεις με άλλους ανθρώπους, η συνεργατική μάθηση είναι σημαντική. Επιπλέον, τα προσωπικά ενδιαφέροντα και τα κίνητρα αποτελούν βασικούς μοχλούς μάθησης. Η αίσθηση της αυτονομίας και του αυτοπροσδιορισμού ενισχύει κάθε μαθησιακή εμπειρία και βοηθά τα υποκείμενα / τα ενεργά άτομα στην ανάπτυξη στρατηγικών που ταιριάζουν καλύτερα σε αυτούς.

Έννοια του «Τομέα της Γνώσης» - Τι;

Η μάθηση αναφέρεται πάντα σε κάτι, και όταν πρόκειται για την ανθρώπινη μάθηση, αυτό μπορεί να είναι σχεδόν οτιδήποτε. Ο "τομέας γνώσης" περιγράφει τι μαθαίνουμε. Σε όλη την ανθρώπινη ιστορία, η διαθέσιμη γνώση έχει αναπτυχθεί για την αντιμετώπιση προβλημάτων και προκλήσεων που ενυπάρχουν στην προσπάθεια για μια καλή ζωή. Η γνώση έχει εξελιχθεί σε διαφορετικούς κλάδους ή τομείς και ακολούθως, οι κλάδοι έχουν εξελιχθεί σε εξειδικευμένους τομείς ή υπο-κλάδους. Ο συνολικός τομέας γνώσης του LearnIn είναι «συμπεριληπτική και ποιοτική εκπαίδευση για όλους», ένας τομέας γνώσης που εκτείνεται σε θέματα Διδακτικής, Φιλοσοφίας της Εκπαίδευσης, Νομοθεσίας

Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Ειδικής Αγωγής, Ψυχολογίας, Κοινωνιολογίας, Πολιτικών Επιστημών, Ψηφιακής Μάθησης και Πληροφορικής, Διοίκησης και Ηγεσίας, για να αναφέρουμε μόνο μερικά. Προέρχεται από όλους τους τομείς γνώσης που σχετίζονται με τους τρεις πυλώνες του LearnIn: «Παιδαγωγική», «Εκπαιδευτική Τεχνολογία» και «Πολιτική και Διοίκηση». Ένας άλλος τομέας κρίσιμης γνώσης, αφορά τον τρόπο με τον οποίο η γνώση δημιουργείται, δομείται και διαμοιράζεται καλύτερα για να γίνει αποτελεσματική. Το LearnIn χρησιμοποιεί τις «Κοινότητες Πρακτικής» για την ανάπτυξη «δικτυακής επάρκειας» που σχετίζεται με διαφορετικούς τομείς και περιβάλλοντα.

Κάθε μέρα οι εκπαιδευτικοί έρχονται αντιμέτωποι με περίπλοκα κοινωνικά και ανθρώπινα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν στις τάξεις τους, αλλά συχνά έχουν την αφετηρία τους έξω από τη σφαίρα επιρροής τους. Μερικοί μαθητές μπορεί να είναι απρόσεκτοι, θλιμμένοι ή πεινασμένοι ως αποτέλεσμα κοινωνικού μειονεκτήματος των οικογενειών τους. Τα παιδιά με αναπηρίες επωφελούνται από την κοινωνική συμμετοχή σε κανονικές τάξεις, αλλά μπορεί να μην υποστηρίζονται επαρκώς στη μάθησή τους. Συχνά, η εφαρμογή γνώσεων από έναν τομέα (δημιουργία βιώσιμων σχέσεων) μπορεί να έρχεται σε άμεση αντίφαση με τη γνώση από έναν άλλο τομέα (αύξηση του χρόνου ενασχόλησης με την εκμάθηση των γνωστικών αντικειμένων). Για να ξεπεραστούν τέτοιες αντιφατικές καταστάσεις, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να σκεφτούν σε σχέση με τον τρόπο που σκέφτονται.

Η παραδοσιακή μάθηση των εκπαιδευτικών, για παράδειγμα στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, επικεντρώνεται στην εκμάθηση των γνωστικών αντικειμένων στις μεγαλύτερες τάξεις και στη μεθοδολογική γνώση για τις μικρότερες τάξεις. Κατά συνέπεια, οι καθηγητές ειδικότητας και οι καθηγητές τάξης επικεντρώνονται σε διαφορετικούς τομείς γνώσης όταν επιδιώκουν να λύσουν μαζί προβλήματα. Οι γονείς μπορεί να ενδιαφέρονται περισσότερο για την επίλυση των καθημερινών τους προβλημάτων από την προώθηση της ακαδημαϊκής μάθησης. Οι μαθητές μπορεί να είναι περισσότερο επικεντρωμένοι στην αποφυγή περαιτέρω αποτυχιών και απογοητεύσεων παρά να επεκτείνουν τις γνώσεις τους στα Μαθηματικά. Αυτό είναι πιθανό να οδηγήσει σε παρεξηγήσεις και μπορεί να οδηγήσει σε σύγκρουση ή μη συνεργατικές σχέσεις.

Το LearnIn υποστηρίζει την απόκτηση γνώσεων, την ανταλλαγή γνώσεων και τη δημιουργία γνώσεων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση σύνθετων προβλημάτων που μπορούν να επιλυθούν μόνο από κοινού. Προτείνει μια κοινή γλώσσα και δομή που θα τελειοποιηθεί και θα ευθυγραμμιστεί με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα της κάθε κοινότητας. Το LearnIn ανοίγει το πεδίο της γνώσης και υποστηρίζει την ανάπτυξη της μετα-γνώσης που απαιτείται για τη χρήση της γνώσης για την επίλυση προβλημάτων. Η μετα-γνώση, είναι γνώση που διασχίζει διαφορετικούς τομείς γνώσης για να αναπτύξει την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να αναπτυχθεί, να ενσωματωθεί και να αποκτήσει επίδραση.

Αυτό το Εγχειρίδιο θα αναπτυχθεί κατά τη χρήση του, και καθώς η κοινότητα LearnIn αναπτύσσει νέες γνώσεις, παραδείγματα καλών πρακτικών, υλικά και διαδικασίες. Είναι το κοινό «αντικείμενο γνώσης» για να ενσωματώσει τη γνώση και να κάνει τη γνώση ορατή. Σε μια πρώτη φάση, η εστίαση θα δοθεί στους ακόλουθους τομείς γνώσης για την αντιμετώπιση της τρέχουσας κρίσης COVID -19: Υποστήριξη μαθητών εκτός σχολείου κατά τη διάρκεια του lockdown (Εργαστήριο 1), Υποδοχή μαθητών πίσω στο σχολείο (Workshop 2), Σχεδιασμός εξατομικευμένης διαδρομής μάθησης για τους μαθητές (Εργαστήριο 3). Αργότερα, αυτοί οι τομείς γνώσης θα επεκταθούν για να υιοθετήσουν μια πιο γενική

εστίαση σε συγκεκριμένες ομάδες παιδιών χωρίς καθόλου, ή με περιορισμένη πρόσβαση στην εκπαίδευση.

Έννοια του «πλαίσιου» - Πού;

Γενικά, ο όρος «πλαίσιο» αναφέρεται στο φυσικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, γλωσσικό και πολιτικό περιβάλλον στο οποίο διεξάγεται μια δραστηριότητα. Το πλαίσιο αναφέρεται στο "πού" γίνεται κάτι, για παράδειγμα πού συμβαίνει η μάθηση. Αυτές οι συνθήκες δημιουργούν το σκηνικό ή ορίζουν το πλαίσιο για οποιαδήποτε ανθρώπινη δραστηριότητα. Η διδασκαλία και η μάθηση είναι πλήρως κατανοητές μόνο εάν ληφθεί υπόψη το πλαίσιο. Τα στενά ή εγγύτερα πλαίσια αναφέρονται στο άμεσο περιβάλλον και σε ό, τι προηγείται και ακολουθεί τη δραστηριότητα. Τα ευρύτερα ή απομακρυσμένα πλαίσια αναφέρονται στο ευρύτερο και διευρυμένο περιβάλλον και μια μακροπρόθεσμη προοπτική για το τι προηγείται και τι ακολουθεί μια δραστηριότητα. Η ιδέα των «εγγύτερων» και «απομακρυσμένων» περιβαλλόντων που επηρεάζουν τις δραστηριότητες του εκπαιδευτικού και της μάθησης είναι το θεμέλιο της κατανόησης σύνθετων συστημάτων. Η θεωρία των οικολογικών συστημάτων κάνει τη διάκριση μεταξύ των μικρο-συστημάτων (περιβάλλον τάξης), των μεσο-συστημάτων (σχολείο στην τοπική κοινότητα) και των μακρο-συστημάτων (εθνικό πλαίσιο εκπαίδευσης).

Ένα από τα βασικά συστατικά της καλής διδακτικής πρακτικής είναι η δημιουργία ευνοϊκών μαθησιακών περιβαλλόντων. Το πρωταρχικό πλαίσιο για την επίσημη εκπαίδευση είναι το περιβάλλον της τάξης, αλλά οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν επίσης άλλα περιβάλλοντα για μάθηση, όπως τα μουσεία ή τη φύση. Η φυσική διάταξη της τάξης και το κοινωνικό κλίμα εντός του οποίου συμβαίνει η μάθηση έχουν βαθύ αντίκτυπο στη συμμετοχή και τη μάθηση. Οι κανόνες και οι κανονισμοί που αναπτύσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος επηρεάζουν τις ενέργειες, τις πεποιθήσεις και τις προσδοκίες των εκπαιδευτικών. Η οικογενειακή κατάσταση των παιδιών επηρεάζει την ικανότητά τους να συγκεντρώνονται και να προσαρμόζονται στα μοντέλα αλληλεπίδρασης των εκπαιδευτικών. Με άλλα λόγια, τα απομακρυσμένα περιβάλλοντα έχουν αντίκτυπο στα εγγύτερα περιβάλλοντα. Συμβαίνει, επίσης, το αντίστροφο: οι αλλαγές σε επίπεδο βάσης μπορούν να έχουν διαρκές αντίκτυπο στα σχολεία και στα εκπαιδευτικά συστήματα.

Τα παραδοσιακά περιβάλλοντα μάθησης είναι αίθουσες διδασκαλίας με σταθερές ρυθμίσεις θέσεων, άκαμπτα χρονοδιαγράμματα και περιορισμένες ευκαιρίες για τη δημιουργία θετικών μαθησιακών περιβαλλόντων όπου όλα τα παιδιά αισθάνονται ευπρόσδεκτα και είναι σε θέση να οικοδομήσουν σχέσεις και να γίνουν ενεργοί μαθητές. Μια αυστηρή διαχείριση της τάξης απαιτείται ώστε να παραμένουν όλα τα παιδιά στην ίδια εργασία ταυτόχρονα. Οι μαθητές που δεν μπορούν να ακολουθήσουν το πρόγραμμα σπουδών, όπως παρουσιάζεται από τον δάσκαλο, μένουν πίσω και διατρέχουν τον κίνδυνο αποκλεισμού. Τα μαθησιακά περιβάλλοντα πέρα από την τάξη δεν θεωρούνται αποτελεσματικά ή μόνο δευτερεύουσας σημασίας στην τάξη. Οι παραδοσιακές αίθουσες διδασκαλίας θεωρούνται απλά το καλύτερο μαθησιακό περιβάλλον, ακόμη και χωρίς απόδειξη ότι αυτές οι ρυθμίσεις επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές να μάθουν.

Το LearnIn εφιστά την προσοχή στη σημασία των πλαισίων της μάθησης, τόσο για τη μάθηση των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών. Βιώνοντας τη μάθηση σε διαφορετικά πλαίσια, διαδικτυακά και

πρόσωπο με πρόσωπο, οι εκπαιδευτικοί όχι μόνο αποκτούν νέες γνώσεις, αλλά, το πιο σημαντικό, διευρύνουν το δικό τους ρεπερτόριο δημιουργώντας ευκαιρίες μάθησης σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Το πλαίσιο της μάθησης περιλαμβάνει ορατά και αόρατα στοιχεία. Για παράδειγμα, οι στάσεις και οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών δημιουργούν μαθησιακά περιβάλλοντα που είναι ανοιχτά, υποστηρικτικά και διευκολύνουν, ή στενά, άκαμπτα και γενεσιουργά αδυναμίας. Το LearnIn στοχεύει στο να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν μια νοοτροπία ανάπτυξης με την παραδοχή ότι κάθε παιδί μπορεί να μάθει και να αναπτύξει ικανότητες και δυνατότητες. Μια οικολογική κατανόηση βοηθά στον εντοπισμό εμποδίων στη μάθηση, επίσης πέρα από την τάξη.

Κάθε μαθησιακή δραστηριότητα είναι βαθιά ενσωματωμένη σε ένα πλαίσιο και μπορεί να ενισχυθεί απλά βελτιώνοντας το μαθησιακό περιβάλλον. Ωστόσο, ακόμη και το πιο περίπλοκο μαθησιακό περιβάλλον μπορεί να δημιουργήσει εμπόδια στη μάθηση εάν οι δάσκαλοι ή οι μαθητές δεν αισθάνονται άνετα ή δεν έχουν τις στρατηγικές να κάνουν χρήση των διαθέσιμων πόρων. Συνεργατικά μαθησιακά πλαίσια, όπως οι κοινότητες πρακτικής, παρέχουν ευκαιρίες για εξερεύνηση. Το LearnIn υποστηρίζει την ανάπτυξη ενδυναμωτικών πλαισίων μάθησης, διά ζώσης και ψηφιακών.

Έννοια των «Εργαλείων» - Πώς;

Το «εργαλείο» είναι ένας γενικός όρος για οποιαδήποτε μέσα, στρατηγικές, συσκευές ή διαδικασίες που εφαρμόζονται, ειδικά για τη μάθηση και τη διδασκαλία. Τα εργαλεία περιγράφουν πώς γίνεται κάτι, για παράδειγμα πώς επιτυγχάνεται η μάθηση. Όταν συνδυάζονται συγκεκριμένα εργαλεία, υλικά και συσκευές, συνθέτουν μια προσέγγιση ή μεθοδολογία. Τα σχολικά βιβλία, το χαρτί και το μολύβι είναι τα παραδοσιακά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία και τη μάθηση. Τα εργαλεία του 21ου αιώνα περιλαμβάνουν συσκευές ψηφιακής επικοινωνίας και μάθησης που χρησιμοποιούνται στην τάξη ή στο σπίτι. Τα εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν από άτομα ή ομάδες ή ακόμα και από έθνη. Το εθνικό πρόγραμμα σπουδών, για παράδειγμα, είναι ένα εργαλείο για τη μεταφορά στους δασκάλους και στις τάξεις κοινωνικών προσδοκιών που σχετίζονται με τις γνώσεις, τις ικανότητες και τις αξίες των μαθητών. Τα εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άμεση δράση (π.χ. ψαλίδι για κοπή χαρτιού) ή για εκτεταμένες δραστηριότητες (π.χ. διαδραστικά εργαλεία για συνεργασία και τεκμηρίωση).

Βασικά κάθε μέσο που χρησιμοποιείται για την εκτέλεση μιας δραστηριότητας ή μιας εργασίας μπορεί να θεωρηθεί εργαλείο. Τα απλά εργαλεία μπορεί να είναι εύκολα διαθέσιμα στα περισσότερα περιβάλλοντα (π.χ. χαρτί και μολύβι), ενώ άλλα εργαλεία (π.χ. λογισμικό εκμάθησης) απαιτούν ειδικά σχεδιασμένα μαθησιακά περιβάλλοντα και υψηλό επίπεδο ψηφιακής παιδείας εκπαιδευτικών και μαθητών. Επίσης, η γλώσσα είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την εκμάθηση, την επικοινωνία και την απόκτηση πρόσβασης στη γνώση. Τα νοητικά μοντέλα είναι εσωτερικές αναπαραστάσεις για το πώς πρέπει να αντιμετωπιστούν ορισμένα προβλήματα ή πώς μαθαίνουμε. Αυτά τα μοντέλα είναι εργαλεία, καθώς μεσολαβούν μεταξύ των μαθητών και του πεδίου γνώσης. Ένας σημαντικός ρόλος της εκπαίδευσης είναι να μετασχηματίζει νοητικά μοντέλα, προκαταλήψεις, υποθέσεις και πεποιθήσεις και να διευρύνει τη δυνατότητα για μάθηση.

Η παραδοσιακή διδασκαλία βασίζεται σε ένα περιορισμένο σύνολο εργαλείων και την πεποίθηση ότι μια προσέγγιση για μάθηση ταιριάζει σε όλους τους μαθητές. Καθοδηγεί τους μαθητές μέσω σταθερών και προκαθορισμένων μαθησιακών διαδρομών και δεν λαμβάνει υπόψη διαφορετικά στυλ ή προτιμήσεις μάθησης. Η παραδοσιακή διδασκαλία δεν ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες ανάγκες των μαθητών, για παράδειγμα δεν παρέχει εναλλακτικά εργαλεία ή υλικό προσβάσιμο σε παιδιά με αναπηρίες. Οι πολιτικές που στοχεύουν όλο και περισσότερο στην επίτευξη εκπαιδευτικών συστημάτων χωρίς αποκλεισμούς θέτουν υπό αμφισβήτηση τις πεποιθήσεις εκπαιδευτικών και γονέων για το πώς τα παιδιά μαθαίνουν καλύτερα. Αναπτύσσονται νέα εργαλεία για την καθοδήγηση των πρακτικών των εκπαιδευτικών (π.χ. πρωτόκολλα για εξατομικευμένο εκπαιδευτικό σχεδιασμό) και τη μάθηση των μαθητών (π.χ. υλικό προσαρμοσμένο για παιδιά με χαμηλή επίδοση), αλλά συχνά οι συνολικές δραστηριότητες της διδασκαλίας και της μάθησης δεν προσαρμόζονται ώστε να ενσωματώνουν νέα εργαλεία. Επιπλέον, τέτοια εργαλεία μπορεί να έρχονται σε αντίθεση ή να παρεμβαίνουν στην επίτευξη γενικών μαθησιακών στόχων (π.χ. επίτευξη αυτονομίας των μαθητών και αίσθηση του ανήκειν). Τα εργαλεία μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για μη επιδιωκόμενους σκοπούς (π.χ. υπολογιστές για να παίζουν παιχνίδια αντί να μαθαίνουν) ή ακόμη και για ανεπιθύμητους σκοπούς (π.χ. διδασκαλία για το τεστ ώστε να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα, «στενεύοντας», έτσι, το πρόγραμμα σπουδών).

Το LearnIn εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι τα εργαλεία είναι αποτελεσματικά μόνο όταν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές γνωρίζουν πώς να τα χρησιμοποιούν. Τα εργαλεία πρέπει να είναι μέρος της μαθησιακής δραστηριότητας και να συμβάλλουν στα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Οι διοικητικές διαδικασίες πρέπει να ταιριάζουν με το στυλ συνεργασίας και τη ροή εργασίας των εκπαιδευτικών. Επίσης, είναι σχετικά εύκολο να εγκαταστήσετε υπολογιστές στην τάξη, αλλά αυτό δεν διασφαλίζει ότι χρησιμοποιούνται ως αποτελεσματικά εργαλεία για μάθηση. Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενδυναμωθούν και τα εργαλεία να ευθυγραμμιστούν με τους τρόπους μάθησης προκειμένου να υποστηρίξουν τη μάθηση και τη διδασκαλία. Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές πρέπει να μεταμορφώσουν τη συνολική τους δραστηριότητα για να κάνουν την καλύτερη χρήση της νέας τεχνολογίας.

Το LearnIn δεν παρέχει μόνο εργαλεία, αλλά παρέχει μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία και ευκαιρίες μάθησης για να εξοικειωθείτε και να αισθανθείτε άνετα με τη χρήση αυτών των εργαλείων. Το εγχειρίδιο LearnIn όχι μόνο προτείνει νέες τεχνικές και εργαλεία, αλλά επίσης υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να χρησιμοποιούν τα διαθέσιμα εργαλεία πιο αποτελεσματικά.

Η δομή του εγχειριδίου

Ο κορμός αυτού του Οδηγού συγκροτείται από τα τρία κεφάλαια-άξονες της πρώτης φάσης ανάπτυξης του LearnIn:

1. Υποστηρίζοντας τους μαθητές στο σπίτι κατά τη διάρκεια του lockdown
2. Καλωσορίζοντας τους μαθητές πίσω στο σχολείο σε καιρούς αβεβαιότητας
3. Σχεδιάζοντας εξατομικευμένες διαδρομές μάθησης

Τα τρία αυτά κεφάλαια αποτέλεσαν τα κείμενα αναφοράς για τα αντίστοιχα εργαστήρια με εκπαιδευτικούς και στελέχη της εκπαίδευσης στις χώρες που υλοποιείται το πρόγραμμα.

«Ας διαμορφώσουμε την κουλτούρα της εκπαίδευσης μαζί». Αυτό ήταν ένα από τα βασικά αιτήματα των τριών εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν από τη UNICEF και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στην πρώτη φάση υλοποίησης του LearnIn στην Ελλάδα τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2020. Μέσα από ανοιχτές, συμμετοχικές συζητήσεις σε σχέση με τα ερωτήματα, τις προκλήσεις και τις αναδυόμενες καλές πρακτικές κατά τη διάρκεια του lockdown και μετά από αυτό, αποτυπώθηκαν από τους 200 περίπου συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, περισσότερα από 300 ερωτήματα – προκλήσεις και περίπου 400 προτάσεις – καλές πρακτικές.

Στο τέλος κάθε κεφαλαίου προσπαθούμε να ομαδοποιήσουμε και να αποτυπώσουμε, όσο αυτό είναι εφικτό, αυτόν τον πλούτο συνεισφορών σε απαντήσεις στις προκλήσεις και στις αναδυόμενες καλές πρακτικές. Είναι ο «θησαυρός» των εκπαιδευτικών της πράξης, που συνομιλεί με το LearnIn και το Emergency Teachers' Manual, αποτελώντας αναπόσπαστο μέρος του, και τον οποίο θέτουμε στη διάθεση όλων των συναδέλφων, εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης, καλώντας τους να συμμετέχουν ενεργά σε αυτόν το διάλογο, τροφοδοτώντας αυτή τη ζωντανή κοινότητα των στοχαζόμενων επαγγελματιών με νέες ιδέες και προτάσεις.

Αν επιθυμείτε να συμβάλλετε με την ανατροφοδότησή σας στην ανάπτυξη αυτού του οδηγού, θα χαρούμε να έχουμε να σχολιάσας στην παρακάτω φόρμα:

<https://forms.gle/dyJrMt8bmkKZxaqZ7>

Οποιοδήποτε ερώτημα, ιδέα, πρόταση, κριτική είναι πάντα ευπρόσδεκτη εδώ:
teachforintegration@gmail.com